

Čierna nádej

Početné stavy krkavcovitých i škody, ktoré spôsobujú na kultúrach, neustále rastú, a tak má ich jarná regulácia zelenú. Vyskúšali sme si ju s „profíkom“.

DŮMYSELNÁ POSTRIEŽKA NA KRKAVCOVITÉ

V čase, keď sa zem pomaličky zohrieva, všade na vidieku šturmujú poľnohospodári vyzbrojení traktormi, bránami a sejačkami. Ešte pár dní a obsiate budú i kukuričné polia. Z korún stromov susedných topoľových alejí sa zatiaľ ozýva hlučné krákanie. To pán havran, na veľkú zlosť farmárov, z výšky nedočkavo striehne, kedy príde čas na chutnú desiatu. Anjoučan Jacques Vestit, puškár v Longué-Jumelles, sa, tak ako už

dlhé roky predtým, stojí, že sa konečne poráta s čiernym vtáctvom. Rozhodli sme sa tohto ostrieľaného lovca krkavcovitých sprevádzať na jednej originálnej poľovačke v polovici apríla, a tak sme si s ním dohodli stretnutie tretí pondelok v mesiaci na okraji obce Vieil-Baugé (Maine-et-Loire).

Zvedavosť je mrzký zlozvyk...

Kľúčom k úspechu je miesto

Kým v diaľke zvonica odbíja sedem hodín ráno, náš šofér spoza volantu vysvetľuje, že je potrebné všetko ešte raz prekontrolovať. V predchádzajúcich dňoch už podnikol viacero pochôdzok, aby zistil, ktoré stanovišťa budú na reguláciu najvhodnejšie. Karty však môžu byť razom rozdane inak. Preto si náš lovec vyberá miesto až na poslednú chvíľu podľa množstva spozorovaných vtákov, smeru ich preletov a prúdenia vetrov. „Veci spravidla dobre poslúži dosť hlboká priekopa alebo dostatočne vysoké stromoradie, v ktorom sa dá ukryť. No nesmie byť príliš vysoké, aby vás vtáky neprekvapili v poslednom okamihu,“ spresňuje. Posledný raz berie do rúk ďalekohľad a konečne odstaví svoju dodávku. Vzadu vládne neopísateľný

zmätok: navíšené poskladané siete, kadejaké teleskopické i obyčajné palice a, prirodzene, rôzne plastové napodobeniny krkavcovitých. Keď je vybalené, padne rozhodnutie postaviť si stanovište v remízke lemujúcej čerstvo vysiate ku-

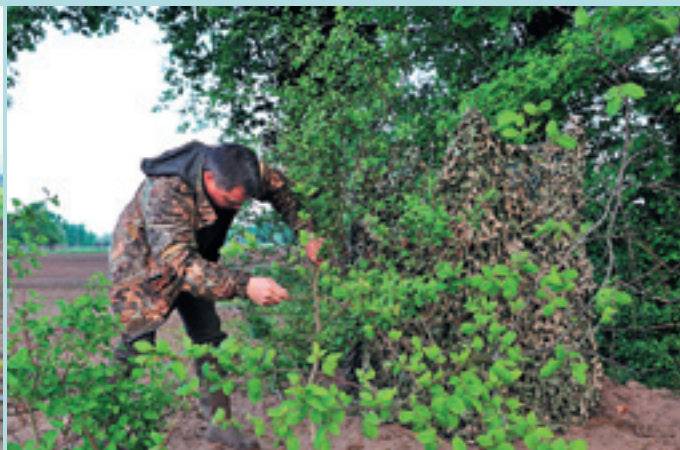
kuričnisko. Hľadáme na nášho majstra, ako sa obzerá naľavo a napravo a starostlivo vyberá miesto pre každý kôl, a už nemáme najmenšie pochybnosti: je to naslovovzatý odborník. A žiadne náhlenie. Postupuje sa pedantne, procedúra si vyžaduje určitý čas. Jacques nám znova pripomína, že príprava stanovišťa je zárukou úspechu. „Hav-

Rozdvojenie siete na prednej stene umožňuje vidieť, no nebyť videný.

„Veci spravidla dobre poslúži dosť hlboká priekopa alebo dostatočne vysoké stromoradie.“

Otvorené priestranstvo v blízkosti nočných úkrytov býva často vhodnou lokalitou.

rany poľné a vrany túlavé sa vyznačujú krajinou nedôverčivosťou. Preto radšej na začiatku stratiť trochu času, ale poistiť sa. Ak to prostredie dovoľuje, ideálne je postaviť si úkryt chrbtom k prevládajúcemu vetru, ale aj k prípadnému oslepujúcemu

vychádzajúcemu slnku. Vždy sa ukáže, že stromoradie zatienujúce skrýšu je tromfom navyše. No nie je zakaždým jednoduché sklbiť tieto dve podmienky. Stanovište by malo byť čo najmenšie, aby sa minimalizovalo riziko odhalenia, keď sa vtáctvo po-

Stanovište treba budovať precízne, napodobeniny musia byť presne rozložené.

zrie zvrchu, a, samozrejme, malo by čo najlepšie splývať s krajinou. Keď sme dvaja či traja ako dnes, dávam prednosť viacerým samostatným úkrytom, čo je jednoznačne menej nápadné riešenie ako jedno spoločné veľké stanovište.“ Prvé zistenie: zadná časť úkrytov je vyššia ako predná, preto má význam použiť teleskopické palice. Keď sa lovec – maskáče a kukla

Čerstvo obsiate polia lákajú húfy krkavcovitých.

sú preňho nevyhnutnosťou – pri výstrele postaví, jeho postava dokonale splýva s pozadím. Aj maskovacie siete sa naťahujú v dvoch až v troch vrstvách, aby strelca čo najlepšie zakrývali. Len na prednej strane je vo výške očí na niekoľkých centimetroch napnutá jedna rozdvojená sieť, umožňujúca lovcovi pozorovať okolie cez oká bez toho, aby musel vstávať.

Na milimeter presne

Konáre s lístím, odlomené akoby zázrakom v správnej dĺžke, čoskoro dotvárajú maskovanie a dodávajú našim skrýšam celkom prirodzený vzhľad. Mimikry je jednoducho bezchybné. Snaživý poľovník kladie asi päťdesiat metrov pred nás dve napodobeniny s pohyblivými krídlami, pomôcky, ktorých kvality nám potom nezabudne vychváliť. Oveľa bližšie k úkrytom pridáva asi tucet tradičných umelohmotných balabánov. Sú zapichnuté pomerne plytko

a mali by prinútiť vnažené vtáky čo najviac sa priblížiť k streleckým stanovištam. Jacques si dal záležať, aby boli rozmiestnené v pravidelných rozstupoch do kruhu. Ak majú prekabátiť svojich živých spolubratov, musia vyzerať čo najreálnejšie. Nateraz je isté len jedno: náš spoločník je zjavne eso vo svojom odbore a nič nenecháva na náhodu. Nastraženie prefikanej pasce si vyžiada najmenej hodinu precíznej roboty. Preto je potrebné byť na mieste relatívne zavčasu. Kým vtáky opustia svoje nocoviská a priletia na pašu, všetko musí byť dokonale pripravené. Ešte posledný pohľad na celú zostavu s miernym odstupom, tu a tam povytiahnutá vetvička, a Jacques nám už bez slova dáva znamenie, aby sme zaliezli do úkrytov. Závery našich poloautomatov cvakajú, jeden náboj s hrubým dnom a olovom č. 5 sa zasúva do komory, ďalšie dva do nábojovej schránky. Tvrdosť havranov a vzdialenosť strelby si vyžadujú výkonnú muníciu.

MAINE-ET-LOIRE

Neutíchajúci balet

Na radu nášho kamaráta puškára sme si vzali zbrane s plným zahrdením. Aby sme predišli prípadným rušivým odleskom, zvolili sme brokovnice v dizajne kamufláž. Konečne sme pripravení. Boh vetra Aeolus, ktorý doteraz spal, sa prebúda, kým na horizonte sa dvíha zubaté jarné slnko. V topoľovej aleji, len niekoľko sto metrov po našej pravici, sa konečne začína ruch. Chrapľavé, huhňavé hlasy sú čoraz hlasnejšie, až kým sa nad háj nevznesie impozantný krdel' havranov. Sústredene a plní očakávania sledujeme nepretržité predstavenie tmavých operencov. Niekoľko minút nás svojimi manévrami držia v napätí. Vzlet, trocha kľúčkovania, dosadnutie. Balet nemá konca-kraja. Zatiaľ čakáme márne. Vtáky sa stále držia len nad svojím domovom. Žiaden z nich neodhalil našu vojnovú leš', no zdá sa, že ešte nie je čas na obed. Náhle nás z myšlienok vytrhne krákanie, ktoré sa ozve celkom blízko naľavo.

Vábenie

Nad nami však ani vtáčika-živáčika. A už aj vieme prečo. Priateľ Jacques vybral z vrec-ka dve čarovné vábničky a dal sa nimi vyludzovať neutíchajúce krákanie, imitujúc raz hlboký hlas havrana, inokedy vyšší hlas vrany. Ilúzia je dokonalá a odpoveď na seba nedá dlho čakať. Z topoľov sa o chvíľu odčlenia tri siluety s dlhými zobákmi, dva-trikrát zakrúžia, kým sa vrhnú na naše návnady. Ako sa približujú, expert postupne znižuje intenzitu vábenia. Oči máme prišpendlené na pohyblivých terčoch, ktoré práve letia rovno na nás, vzdialené 25 metrov. „Teraz!“ skríkne zrazu Jacques. Doko-

*Chrapľavé a huhňavé krákanie...
topoľový háj konečne oživa.*

nale synchronizovaným pohybom vstáva-me a strieľame. Dvaja z troch návštevníkov klesajú zasiahnutí brokmi. Nad vysokými stromami vzápätí prepukne neopísateľný chaos. Desiatky vtákov kľučkujúcich v po-vetrí vytvárajú ohlušujúci výjav. Atmosféra nám pripomína scény z Hitchcocka. Aby sa naplnila litera zákona, Jacques rýchlo ako strela pozbiera ulovenú zver, znova zalie-za do úkrytu a spustí svoju muziku. Ako zázrakom nám hneď ďalšie dve siluety ukazujú svoje čierne bruchá. A majú viac šťastia... prudkým mávnutím krídel sa im v okamihu zalícenia podarí uniknúť spŕš-ke olova. Vďaka dômyselnému Jacquov-

Ako prvé často prilietajú zvedavé vrany.

mu scenáru sme v nasle-dujúcich takmer dvoch ho-dinách dostali nespočetne veľa príležitostí na výstrel. Oklamané krkavcovité sme lovíli po jednom, po dvoch či po troch. S odbíjajúcou jede-nástou hodinou domáci pán zdvorilo ukončuje našu rannú výpravu.

Rôzne biotopy

Na našom výrade sa, na veľ-kú radosť majiteľa, ocitol úctyhodný okrúhly počet kr-kavcovitých – štyridsať ku-sov, poväčšine vrán. „Vždy sa ukážu ako prvé,“ tvrdí odborník a dodáva: „Vrany sa vyznačujú veľkou zveda-vošťou, ale aj silným teri-toriálnym inštinktom. Stačí niekoľko balabánov, párkrát

dobré zavábiť vábničkou a hneď prvé doletia pozrieť sa, čo sa deje.“ Jacques nám chce ukázať, že polia nie sú jedinou obľúbenou lokalitou čierneho vtáctva, a tak nás hneď poobede odváža na okraj pasienka. Po ceste nám rozpráva o svojej vášni pre tlmenie pernatých škod-cov. Za sezónu padne pod jeho paľbou niekedy až tisíc kusov! Dozvedáme sa tiež, že počas cesty do Bieloruska a pri inej expedícii do Čadu sa mu podarilo uloviť dokon-ca krkavca čierneho a vra-nu štítnatú. Keď sa nad tým pozastavujeme, spresňuje, že to bolo zakaždým s jednorazovým povolením na odstrel od miestnych poľovníckych inštitúcií. Jacques opäť s rov-nakou trpezlivosťou stavia nové stanovište, tentoraz na lúke, kde sa ešte týždeň predtým pásli kravy s te-liatkami. Lajná na zemi sa hemžia červami – obľúbe-nou lahôdkou krkavcovitých. Do rozvážne nastraženej pas-ce sa tentoraz lapia havra-ny, zmagnetizované hnedými kôpkami a klamným vábe-ním. „Tlmenie pernatej zveri, ktorá škodí poľovníctvu, po-mocou plastových návnad je založené výlučne na dôver-

NAUČTE SA ICH ROZOZNÁVAŤ

Trojčlenná čata

Od vrany sa odlišuje rovným zobákom a bielou kožou pri koreni zobáka. Rozpätie krídel je o niečo menšie (82 až 94 cm), pričom hmotnosť kôliše od 380 do 520 g. Žiaden pohlavný dimorfizmus. Havran vydáva drsné, huhňavé krákanie.

Straka čiernozobá (*Pica pica*)
Čierno-biele perie. Zobák je čierny, rovnako ako aj nohy a pazúry, dúhovka oka tmavohnedá. Má dlhý chvost (20 až 30 cm), rozpätie krídel sa pohybuje od 52 do 60 cm a hmotnosť kôliše od 200 do 250 g. Samec je trocha väčší ako samica, ale skutočný pohlavný dimorfizmus neexistuje. Straka škrieka.

Upozornenie: Pozor, na celom území Francúzska je prísne zakázané strieľať krkavca čierneho (horské oblasti), vranu túlavú východoeurópsku (vyskytuje sa na Korzike) a kavku tmavú (hojný výskyt všade).

Vrana túlavá (*Corvus corone*)
Čierne lesklé perie, čierne nohy aj pazúry a tmavosivý až čierny pretiahnuto-mašivý zobák. Veľký vták (s dĺžkou 44 až 51 cm) váži 450 až 600 g. Rozpätie krídel sa pohybuje od 92 do 100 cm. Obe pohlavia sú rovnaké. Vrana vydáva hlasité chrapľavé zvuky nazývané krákanie.

Havran poľný (*Corvus frugilegus*)
Čierne perie s výrazným fialovým alebo modrastým kovovým odleskom.

Spŕške brokov unikli prudkým mávnutím krídel.

Umenie vábiť je druhou zárukou úspechu.

čivosti vtákov,“ vysvetľuje ostrieľaný poľovník.

Pozorovanie a precíznosť

Podľa neho je táto technika účinnejšia ako metódy opierajúce sa len o strach, pri ktorých sa využíva maketa výra alebo vypchatá líška, čo sú

figle, ktoré sú napriek všetkému plne legálne. Z dnešnej nezabudnuteľnej poľovačky si našu pozornosť zaslúžili najmä dva najdôležitejšie momenty, ktoré sú kľúčom k úspechu. Prvým je prenikavá pozorovacia schopnosť, o ktorej nás presvedčil náš hosťiteľ, druhým zasa precíznosť, s akou budoval svoje

**Silný vták...
výkonné strelivo**

*Podľa neho je táto
technika účinnejšia
ako metódy
opierajúce sa
len o strach.*

**Vrana štitnatá
v Čade
a krkavec
čierny
v Bielorusku –
Jacques si užíva
svoju vášeň aj
v zahraničí.**

stanovištia. Podaktorým bude zrejme pripadať lov takejto zveri, ktorá, priznajme si, nemá ani žiaden gastronomický význam, nevelmi príťažlivý. Nezabúdajme však, že okrem technických aspektov, ktoré z neho robia jednu z najzaujímavejších poľovačiek, nadobúda regulácia občas aj charakter verejne prospešnej činnosti. A potom, nech si vraví kto chce, čo chce, vznešená je taká poľovačka, pri ktorej sa loví nedôverčivá a stopercentne divo žijúca zver... Pána havrana si treba zaslúžiť!

Reportáž: Gérard Hagenet